

OBSAH

	PŘEDMLUVA	11
1.	MINULOST, PŘÍTOMNOST A BUDOUCNOST DĚTSKÉ NEFROLOGIE (<i>J. Švorc</i>)	13
2.	VÝVOJ A MORFOLOGIE MOČOVÉHO ÚSTROJÍ (<i>J. Stejskal</i>)	18
2.1.	Vývoj ledvin a močových cest	18
2.2.	Anatomie, histologie a ultrastruktura ledvin a odvodných mo- čových cest	21
3.	FUNKCE LEDVIN V PRŮBĚHU VÝVOJE (<i>K. Čapek</i>)	32
3.1.	Poznámky k morfoloickému vývoji	32
3.2.	Průtok krve ledvinou a glomerulární filtrace v průběhu vývoje	33
3.3.	Vývoj koncentrační a diluční schopnosti ledvin	34
3.4.	Sodíková rovnováha v průběhu vývoje a její regulace ledvinou	36
3.5.	Účast ledvin v regulaci acidobazické rovnováhy v průběhu vývoje	37
3.6.	Vývoj renálního transportu fosfátu a kalcia	38
3.7.	Vývoj transportu glukózy	40
3.8.	Vývoj transportu aminokyselin	41
3.9.	Časový průběh dozrávání lidské ledviny	42
4.	GLOMERULÁRNÍ ONEMOCNĚNÍ LEDVIN (<i>J. Švorc</i>)	44
4.1.	Etiologie glomerulonefritid	44
4.2.	Patogeneze glomerulonefritid	46
4.3.	Klinický obraz glomerulárních onemocnění	51
4.4.	Klasifikace glomerulonefritid	54
4.5.	Akutní glomerulonefritidy	54
4.5.1.	Akutní poststreptokoková glomerulonefritida	55
4.5.2.	Akutní glomerulonefritida nestreptokokového původu	61
4.6.	Rychle progredující glomerulonefritidy	61
4.6.1.	Idiopatická rychle progredující glomerulonefritida	62
4.6.2.	Goodpastureho syndrom — pulmorenální syndrom	64
4.7.	Chronická glomerulonefritida	65
4.7.1.	Chronická mezangioproliferativní glomerulonefritida	66
4.7.1.1.	Chronická mezangioproliferativní glomerulonefritida bez nefrotického syndromu	67
4.7.1.2.	Chronická mezangioproliferativní glomerulonefritida spojená s nefrotickým syndromem	68
4.7.2.	Membranózně proliferativní glomerulonefritida	70
4.7.3.	Membranózní glomerulonefritida	73
4.7.4.	Glomerulonefritida při anafylaktoidní purpuře	75
4.7.5.	IgA — IgG mezangiální nefropatie	78

4.7.6.	Glomerulonefritida při systémovém lupus erythematodes	79
4.7.7.	Glomerulonefritida při polyarteriitidis nodosa	82
4.7.8.	Hereditární nefritidy	83
4.7.8.1.	Progredující hereditární nefritida — Alportův syndrom	83
4.7.8.2.	Nail patella syndrom — hereditární osteonychodysplazie	85
4.7.8.3.	Familiární rekurentní hematurie	87
4.7.9.	Léčba chronické glomerulonefritidy	87
4.8.	Nefrotický syndrom	91
4.8.1.	Kongenitální nefrotický syndrom	92
4.8.2.	Lipoidní nefróza	94
4.8.3.	Fokální glomeruloskleróza	101
4.9.	Prognóza chronické glomerulonefritidy	101
4.10.	Hemolyticko-uremický syndrom	104
5.	BENIGNÍ ORTOSTATICKÁ PROTEINURIE (<i>J. Švorc</i>)	109
6.	MOČOVÉ INFEKCE (<i>J. Švorc, M. Velemínský</i>)	111
6.1.	Etiopatogeneze	112
6.2.	Morfologie	113
6.3.	Klinické formy	115
6.4.	Klinické příznaky	119
6.5.	Diagnóza	120
6.5.1.	Anamnéza	120
6.5.2.	Fyzikální vyšetření	121
6.5.3.	Bakteriologické vyšetření moči	121
6.5.4.	Chemické a mikroskopické vyšetření moči	124
6.5.5.	Kontrastní vyšetření	125
6.5.6.	Sonografické vyšetření	126
6.5.7.	Izotopové vyšetření	126
6.5.8.	Vyšetřování funkce ledvin	127
6.5.9.	Určení lokalizace močové infekce	128
6.6.	Průběh	130
6.6.1.	Faktory ovlivňující průběh močové infekce	130
6.7.	Léčení močových infekcí	134
6.8.	Prognóza	139
6.9.	Močové infekce u novorozenců a kojenců	139
7.	INTERSTICIÁLNÍ NEFRITIDY	141
7.1.	Akutní intersticiální nefritida (<i>J. Janda</i>)	141
7.2.	Chronická intersticiální nefritida (<i>J. Švorc</i>)	145
8.	TUBULOPATIE (<i>J. Janda</i>)	148
8.1.	Izolované defekty transportních mechanismů na úrovni tubulů	149
8.1.1.	Renální glykosurie	149
8.1.2.	Defekty resorpce aminokyselin	150
8.1.3.	Izolované defekty resorpce elektrolytů	150
8.1.4.	Nefrogení diabetes insipidus	152
8.1.5.	Defekty acidifikační schopnosti	153
8.2.	Kompletní defekty transportních mechanismů na úrovni tubulů	155
8.2.1.	Fanconiho syndrom	155
8.2.2.	Cystinóza	156
8.2.3.	Loweho syndrom	156
8.2.4.	Galaktosémie	156

9.	UROLITIÁZA (<i>J. Švorc</i>)	159
9.1.	Etiopatogeneze	159
9.2.	Klinické příznaky	160
9.3.	Diagnóza	160
9.4.	Léčení	163
9.5.	Průběh a prognóza	165
10.	AKUTNÍ LEDVINOVÉ SELHÁNÍ (<i>J. Švorc</i>)	166
10.1.	Etiologie	166
10.2.	Patogeneze	167
10.3.	Klinický obraz	168
10.4.	Diagnóza	168
10.5.	Léčení	170
10.6.	Průběh	173
10.7.	Prognóza	173
10.8.	Akutní selhání ledvin u novorozenců	173
11.	CHRONICKÁ RENÁLNÍ INSUFICIENCE (<i>M. Šašík</i>)	176
11.1.	Výskyt	176
11.2.	Etiologie	177
11.3.	Patogeneze	177
11.4.	Klinický obraz	181
11.5.	Konzervativní léčení	183
11.6.	Aktivní léčení	188
11.6.1.	Hemodialýza	188
11.6.2.	Peritoneální dialýza	190
11.6.3.	Transplantace ledvin	190
12.	HYPERTENZE U ONEMOCNĚNÍ LEDVIN (<i>J. Švorc, J. Dušek</i>)	192
12.1.	Měření krevního tlaku	193
12.2.	Hypertenze u jednotlivých chorob ledvin	193
12.2.1.	Léčba hypertenze	197
12.2.1.1.	Praktický návod k léčbě dětské hypertenze	201
13.	CYSTICKÁ ONEMOCNĚNÍ LEDVIN (<i>J. Švorc</i>)	203
13.1.	Polycystická choroba ledvin	203
13.1.1.	Autosomálně recesivní forma polycystózy	203
13.1.2.	Autosomálně dominantní forma polycystózy	204
13.2.	Uremická choroba dřeně ledvin	205
13.3.	Dřeňová houbovitá ledvina	206
14.	DĚTSKÁ UROLOGICKÁ PROBLEMATIKA (<i>M. Krolupper</i>)	207
14.1.	Hydronefróza	207
14.1.1.	Další anomálie ledviny spojené s hydronefrózou	208
14.2.	Megaureter	209
14.3.	Zdvojená ledvina	211
14.4.	Chlopňé uretry u chlapců	214
14.5.	Divertikly uretry u chlapců	215
14.6.	Obstrukce hrdla močového měchýře	215
14.7.	Stenóza uretry u chlapců	216
14.8.	Stenóza uretry u dívek	216
14.9.	Vady kontinence a poruchy vyprazdňování moči	217
14.10.	Divertikly měchýře	220

14.11.	Megalouretra	221
14.12.	Vaginální reflux	221
14.13.	Vezikoureterální reflux	221
14.14.	Urolitiáza	223
14.15.	Nádory ledvin a vývodných močových cest	225
15.	PŘÍČINY POŠKOZENÍ LEDVIN LÉKY U DĚTÍ (<i>R. Slováček</i>)	229
16.	ENURÉZA (<i>J. Švorc</i>)	234
17.	SLEDOVÁNÍ NEFROLOGICKÝCH PACIENTŮ OD DĚTSTVÍ DO DOSPĚLOSTI (<i>J. Švorc</i>)	238
18.	LÉČEBNÉ A VYŠETŘOVACÍ METODY	240
18.1.	Biochemické vyšetření (<i>J. Masopust</i>)	240
18.1.1.	Základní vyšetření	240
18.1.1.1.	Chemické vyšetření moči	240
18.1.1.2.	Mikroskopické vyšetření močového sedimentu	245
18.1.1.3.	Stanovení S-kreatininu	247
18.1.1.4.	S-urea	249
18.1.2.	Funkční speciální vyšetření	250
18.1.2.1.	Testy na určení glomerulární filtrace	250
18.1.2.2.	Vyšetření koncentrační schopnosti ledvin	253
18.1.2.3.	Osmolární clearance	256
18.1.2.4.	Testy na tubulární zpětnou resorpci glukózy (T _G)	257
18.1.2.5.	Testy na zpětnou resorpci aminokyselin	257
18.1.2.6.	Testy postihující různé funkce ledvin	258
	Vyšetření proteinů	258
	Stanovení průtoku krve ledvinami	262
	Stanovení aktivity tubulárních enzymů v moči	264
	Vyšetření bílkovin	265
	Různé testy	266
	Vylučování Na ⁺	266
	Vylučování K ⁺	269
	Vylučování Ca ²⁺	270
	Vylučování anorganického fosfátu	271
	Vyšetření složek komplementu	272
18.2.	Bakteriologie močové infekce (<i>V. Potužník</i>)	272
18.2.1.	Etiopatogeneze	272
18.2.2.	Laboratorní diagnostika	275
18.2.3.	Mikrobiologické základy cílené antibakteriální léčby močových infekcí	277
18.3.	Radiodiagnostika močového systému	278
18.3.1.	Rentgenové vyšetřovací metody	279
18.3.1.1.	Rentgenová vyšetření bez kontrastní látky	280
18.3.1.2.	Rentgenová vyšetření s použitím kontrastních látek	281
18.3.2.	Rentgenový obraz ledvin a močových cest	291
18.3.3.	Rentgenový obraz pyelonefritidy a jejích komplikací	301
18.4.	Ultrazvukové vyšetření močového ústrojí (<i>J. Procházka, I. Jira</i>)	308
18.5.	Vyšetření ledvin pomocí radionuklidů (<i>K. Bakos</i>)	322
18.5.1.	Izotopová nefrografie	323
18.5.2.	Clearanční studie	325

18.5.3.	Scintigrafie ledvin	326
18.6.	Biopsie ledvin (<i>J. Švorc</i>)	329
18.7.	Peritoneální dialýza (<i>J. Švorc</i>)	331
	DOPORUČENÁ LITERATURA	335
	REJSTRÍK	336